Igor Ljubas

Monografija Valeri Aleksejevič Legasov

Biografija Valeri Aleksijevič Legasov

Bio je Sovjetski neorganski hemičar i član Akademije Nauka u Sovjetskom Savezu. Poznat po tome što je bio u timu koji je učestvovao u uklanjanju posledica nakon Černobilske havarije. Držao je govor u Međunarodnoj Agenciji za Atomsku Energiju u Beču.

Dve godine je radio u Sibirskoj Hemijskoj Industriji u gradu Seversk, kao vođa smene.Vodio je bitnu ulogu u iskustvu u kasnijem osnovnom istraživanju. 1962 godine. Upisuje postdiplomske studije na Departmanu za Molekularnu Fiziku na Kurčatovom Institutu za Atomsku Energiju, prvo je bio mlađi zatim stariji istraživač to ga kasnije vodi u laboratoriju. 1967, brani svoju tezu na Kurčatovom institute, kod profesora Isaka Kikoina, sinteza sastava plemenitih gasova i njihova studija u korišćenju.

Rođen u Tuli 1. Septembra 1936

Umro 27. Aprila 1988 u Moskvi

Naslov originala

Nancy Bilyeau - The Man who Investigated Chernobyl – The Sad Fate of Valery Legasov

Preveo: Igor Ljubas

Čovek koji je ispitivao nesreću u Černobilu – tužna sudbina Valeri Legasova

Slučaj naučnika Valeri Legasova koji je bio istražitelj Černobilske katastrofe je I do dan danas misterija i ne ispričana priča. Nuklearna havarija koja se dogodila 26. Aprila 1986. godine u tadašnjem Sovjetskom Savezu i 35 godina posle je aktuelna.

Valeri Legasov je je bio neorganski hemičar specijalizovan za plemenite gasove i bio je ključni član Sovjetske vlade koji je istraživao šta se zaista dogodilo te noći 26 aprila on je bio u timu koji je 24 sata nakon havarije poslat da ispita celu stvar. Dok su zvaničnici pokušavali da prikriju celu stvar i umanje posledice katastrofe i čitavog događaja, Legasov je iskreno pozivao i pritiskao da se evakuiše grad Pripjat koj se nalazi svega tri kilometra od nuklearne elektrane u Černobilu, takođe je ukazivao na to kako sve mere moraju biti preduzete kako bi se spasilo što više života širom Evrope u slučaju druge, još veće eksplozije.

U to vreme Legasov je bio zamenik direktora na Kurčatovom institutu za atomsku energiju i član Prezidijuma Sovjetske akademije nauka.

Dana 26. Aprila 1986, Reaktor broj 4 u Černobilskoj Nuklearnoj Elektrani u Sovjetskoj Ukrajni je eksplodirao, vatrogasci su gasili vatru deset dana, radioaktivne čestice iz zjapeće rupe reaktora je vetar raznosio širom kontinenta. Više od 30 ljudi je umrlo od posledica radijacije, još veći broj vatrogasaca je došlo da gasi požar u elektrani nis bili svesni rizika niko im nije rekao. Procenjuje se da je oko 4.000 ljudi kasnije umrlo od raka, oblast oko same elektrane u prečniku od 30 km neće biti bezbedna za život ljudi narednih 20.000 godina.

Mini serija Černobil koju je HBO produkcija snimila 2019 počinje radnjom iz 1988, dve godine nakon najveće nuklearne katastrofe koju je izazvao čovek, Legasov je snimio nekoliko audio kaseta pre nego što će sebi oduzeti život u 51. godini. Snimci počinju pričom iz 1986, koja nastaje u kontrolnoj sobi Černobilske nuklearne elektrane, gde je rizičnim odlukama jedan čovek te noći, glavni šef inženjera Anatoli Dijatlov, bio glavni vodič do katastrofe.

U jednoj od živopisnih scena glumac koji glumi Valeri Legasova, DŽered Haris govori u sceni u koju dolazi, ..Vi imate posla sa nečim što do sada nikad nije viđeno na ovoj planeti ranije.

U 1986, 4 meseca posle eksplozije, Legasov u svom petosatnom govoru šta je dovelo do nesreće govorio u Internacionalnoj Agenciji za Atomsku Energiju u Beču. Legasovo znanje o ljudskim greškama i lošoj konstrukciji reaktora, su upisani u izveštaju, “Zanemarivanje naučnika i inženjera u svemu bez pažnje na kondiciju i ispravnost opreme i instrumenata.”

Pozdravljen je aplauzima u internacionalnom komitetu za opsežno objašnjenje i kompletnu istragu. On je bio veoma hrabar jer je sve dobro zabeležio, on je bio jedini član tima koji nije napuštao mesto dok se situacija nije smirila, ostali članovi su se rotirali i odbili da kažu istinu o kontaminaciji u Černobilu. Međutim, kući su ga veoma hladno dočekali jer nisu više želeli da se priča o tome i želeli su da umanje efekat nesreće.

Legasov se obesio dve godine nakon nesreće, nije ostavio ni jedan pisani dokaz o njegovom zadnjem trenutku pre smrti. Neke špekulacije kažu da je bio duboko traumatizovan njegovim iskustvom, i neslaganjem sa Sovjetskom vladom. Intezivni pritisak na Sovjetske nuklearne elektrane tokom osamdesetih godina prošlog veka vodilo je do nesigurnog rizika, neki kažu. Izveštaj, Legasov je rekao da je Černobil bio “apoteza svega pogrešnog u upravljanju nacionalnom ekonomijom I to je trajalo nekoliko decenija.”

Neki veruju da je mnogo naučio od vlade koja je igrala ključnu ulogu u katastrofi i to je vodilo do njegove nemoći. Legasov je u detaljima izneo kako infrastruktura i organizacija Sovjetskog Saveza, nije bila sprema da se nosi sa ogromnim efektima u slučaju Černobil.

Vladimir Gubarev, bliski prijatelj Legasova koji je napisao popularnu priču na temu Černobila, obajvljenu u Sovjetskim novinama Pravda a to je da Legasov bio ismejavan od strane svojih kolega na način na koji je vodio istranu i ako je zbog svog rada dobio međunarodne pohvale koje je dobio zbog istrage. On je momentalno izgubio mesto naučnika i tehničkog savetnika na Kurčatovom Institutu za Atomsku Energiju, gde je predhodno radio na mestu glavnog direktora. Ta činjenica je mnogi špekulišu imala veliku ulogu u njegovoj tragičnoj sudbini.

Legasov je za života ostavio mnogo zapisa i snimaka na audio kasetama. Međutim mnogo toga se još istražuje i dovodi u pitanje.

Džered Haris, pripremajući se za ulogu Legasova, rekaoda nije poslušao ni jednu od audio kaseta dok se pripremao za ulogu, ne zato što nije hteo. “Nije bilo audio kaseta, rekao je Haris.” On je ostavio zapise. Ali to nije kinematografski kao audio kasete.

Haris nastavlja, bilo je veoma teško nositi se sa tim. Činjenica, tu nije ostalo mnogo toga posle njegove smrti u istorijskim zapisima zato što su praktično izostavili iz priče. Obrisan je iz istorije. To je ono što su pokušali da urade kao pretnju. Glumac kaže to je trebalo da znači da zaustave njega da priča ugleda svetlost dana.

U interviju za Los Anđeles Tajms, Haris je rekao da je director Černobila hteo neka od imena vrati u istorijske knjige kako ne bi bili zaboravljeni i kako bi imali počasno mesto i da se njihova žrtva ne zaboravi.

Naslov originala

Natasha Ishak - The Tragic Story Of Valery Legasov, The Physicist Who Committed Suicide After Investigating Chernobyl

Preveo: Igor Ljubas

Tragična priča Valeri Legasova, Naučnik koji je izvršio Samoubistvo Nakon Istrage o Černobilu.

Nakon eksplozije u reaktoru broj četiri Nuklearne Elektrane u Černobilu koju je izazvao kratak spoj i ljudska greška, vatra je gorela 10 dana iz otvorene rupe uništenog reaktora broj četiri eksplozija je izbacila nekoliko tona radioaktivnog materijala koji je vetar raznosio širom Evrope što je rezultiralo velikim brojem obolelih od raka i ogroman broj smrtnih slučajeva.

Fizičar Valeri Legasov je prvi saznao o eksploziji u nuklearnoj elektrani u Černobilu kroz razgovor koji je tog jutra vođen u Kurčatovom Institutu za Atomsku Energiju, gde je imao mesto zamenika direktora. Neko je pomenuo Černobil, "da se tamo dogodio neki incident a da možda i nije toliko strašno," oko podneva, 12 sati nakon eksplozije u nuklearnoj elektrani, Legasov je izabran od vlade kao glavni istražitelj u komisiji koja će raditi na otklanjanju posledica incidenta.

Zamenik predsedavajućeg saveta ministara i Šef Biroa za gorivo i energetiku, Boris Ščerbina, bio je imenovan, kao glavni za istragu, ali je Legasov postao glavni zbog preporuka i poznavanja materije. Legasov, sa još mnogobrojnim naučnicima, vojnim oficirima, i ministrima u komisiji, otišao je za Kijev, a kasnije u Pripjat, koji je bio najbliži grad nakon nuklearne havarije.

Oko 9 kilometara od elektrane, Legasov je mogao da vidi crveni sjaj na noćnom nebu od posledica radijacije.

Lokalne vlasti su odbile da evakuišu 300.000 ljudi koji su živeli u gradovima blizu mesta gde se havarija dogodila, ali mnogo stanovnika je primilo poziv za evakuaciju pre ostalih jer su mnogi znali da im je ovo zadnji dan u ovom gradu. Jutro koje je pratilo incident, Legasov je primetio, majke… kako guraju decu u kolicima i decu kako se igraju na ulici – kao svakog vikenda. Kada su preostali stanovnici konačno evakuisani, Legasov je primetio da je mnogo njih otišlo svojim automobilima koji su mogli biti potencionalno kontaminirani.

Napuštene oblasti koje su ostale danas su poznate kao Černobilska zona isključenja. Obližnja šuma koja je okruživala oblast nakon havarije dobila je crvenu boju zbog prevelike doze radijacije danas poznata kao Crvena Šuma, i spas je za preostali životinjski svet, rečeno je da je ta oblast toliko kontaminirana da neće moći da se živi narednih 20.000 godina.

Legasov i istraga komiteta na mestu havarije posmatrana je iz helikoptera zato što je nivo radijacije bio veoma visok. Gašenje požara bilo je moguće jedino iz vazduha na visi od 900 fita ili 0.3 metra od reaktora.

Sve u svemu, postalo je jasno Legasovu da radnici iz elektrane, su voljni da pomognu ali nemaju adekvatnu opremu.

Jedna stvar, Legasov opisuje kako nije bilo organizacije u Sovjetskom savezu država nije bila spremna da se nosi sa situacijom. Stoga, propisna oprema sa kojom je trebala da se sanira katastrofa nije bilo u dovoljnom broju. Nije bilo dovoljno respiratora za zaštitu i dozimetara koji detektuju radijaciju. Legasov je zahtevao više pomoći, i, davao je sugestije kako da se požar stavi pod kontrolu mešanjem raznih supstanci.

Cela situacija je bila, prema Valeri Legasovu, sve je bilo pogrešno sa menadžmentom i nacionalnom ekonomijom dugi niz decenija.

Utvrđeno je da je Legasov tim za suzbijanje Černobilske katastrofe našao nekoliko faktora koji su doveli do toga. Prvo, Sovjetski dizajn reaktora, RBMK, bio je dosta loš dizajn i bio je veoma nestabilan praktično ovakva konstrukcija je svuda zabranjena osim u Sovjetskom Savezu.

Neki izveštaji koje su vodili ekspreti govore da je vlada Sovjetskog saveza uzimala materijale za ovaj reaktor, posebno nestabilne i manje zaštitne materijale koji su nedostajali reaktoru da zadrži bilo koji radioaktivan material ili spreči njegovo curenje. Upozorenja, evidencija, ostala su ne zapažena.

Drugo, u elektrani su radili neobučeni radnici koji nisu bili dobro upoznati sa opremom u samom reaktoru i to je dovelo do katastrofe. Činjenica, noć pre nesreće operatore, je vodio zamebik glavnog inženjera Anatoli Dijatlov, koji je preuzeo da vodi sigurnosni test koji je vodio rekator do gašenja i kratkog spoja a kasnije i katastrofe.

”U tim strašnim danima,” Valeri Legasov zapisuje, pojavio se tračak nade. Mnogi su bili voljni da pomognu ali koliko je moralo da se žrtvuje života da bi se smanjile ogromne posledice katastrofe.

”Danas mi živimo u takvom svetu u kojem smo okruženi tehnološkim kompleksima, potencionalno opasnim sistemima bilo nuklearnim ili ne. Bez ovih sistema, nema tehnološkog razvoja, ali bez obzira na to je opasno,” Legasov je rekao u interviju za NBC njuz. “Zbog toga je važno da radimo veoma mnogo da obezbedimo sigurnost za sve tehnološke sisteme koji se nalaze u tim kompleksima – nuklearni, hemijski, biološki njih treba poboljšati.

“Ako čujemo previše laži, mi više nećemo biti u mogućnosti da razaznamo šta je istina uopšte. Šta ćemo onda da učinimo!

Legasov je posthumno odlikovan ordenom “Heroja Ruske Federacije” Septembra 20, 1996. Tadašnji predsednik Rusije Boris Jeljcin rekao je da Legasov zaslužuje nagradu za “iskazanu hrabrost” u njegovoj istrazi.

Naslov originala

John Loeffer - The Public Face of the Chernobyl Crisis: Valery Legasov

Preveo: Igor Ljubas

Javno lice Černobilske Krize: Valeri Legasov

Sovjetski odgovor na Legasov izveštaj

3 Jula se sastao politburo za Černobilsku krizu, zamenik ministra energetike G.A. Šasharin, rekao je "da personal nije imao ideju o tome da reaktor može da proizvede toliko snage. Mi nismo znali uopšte. Bili smo puni entuzijazma u vezi reaktora ali nikad nismo stvarno bili sigurni u njegovu bezbednost. Bio je samo jedan sigurnosni sistem, svi su govorili da nije dobar. Nuklearne elektrane u Smolensku i Kursku, blizu Lenjingrada, takođe trebaju da se ugase. Nije moguće renoviranje.

Sovjetski premijer Mihajil Gorbačev bio je ljut: "Kakve su ovo zone koje su izolovane šta smo to napravili u državi. Centralni komitet je objavio da sve treba da bude stroga tajna. Vlada nije imala odrećenu lokaciju za nuklearnu elektranu niti koji će tip reaktora biti korišćen. Čitav sistem se sastojao od hvalisavaca, vladao je nepotizam i progon neistomišljenika.

Gorbačove reči su se okrenule u proročanske, Sovjetska savez se krivi za Černobilsku katastrofu zbog nestručnog personala koji je radio u elektrani, niko nije spomenuo mane reaktora tipa RBMK , koji su nastavili da rade u Sovjetskom Savezu i kasnije u Rusiji do danas.

Valeri Legasov je govorio vladi o opasnostima reaktora tipa RBMK i odbio je novo imenovanje na Kurčatovom Univerzitetu za Atomsku Energiju. Razočaran sporom reagovanju vlade, Legasov se obesio dve godine kasnije nakon Černobilske katastrofe.